

Det kan være klogt ikke at vide noget

Karsten Lauritsen, skaberen af det populære bønnebord, er et glimrende eksempel på en mand, der fandt sin egen vej og turde forfølge den. Han skiftede bane, da han var i slutningen af 20'erne. Sjovt nok er en af hans pointer, at det er meget godt ikke at vide ret meget for at være opfindsom

Af Anders Jørgensen/Opfinder-rådgivningen

Karsten Lauritsen er både hurtig på aftrækkeren og skruetrækkeren.

Han er et af de mennesker, der fortæller så ivrigt og engageret - iblandt lidt københavnsk åbenmundethed - at Deres Udsendte ikke undgår at blive smittet af

energien. Men han har også grund til at være et tilfreds menneske. Vi sidder i kælderen på det rodede, uanselige kontor inde bag bønnebords-værkstedet på Vesterbrogade i København, hvor de kendte sofa- og siddeborde bliver skabt, skåret og stablet. Ovenpå er design-butikken Dzoo. Unge mænd med hørebøffer arbejder flittigt ved drejebænkene.

Trods vores bønner mangler der kaffe, viser det sig. Men det får ikke Karsten til at hænge med hovedet. Det er der i øvrigt ikke ret meget, der gør, fortæller han.

- Når du kommer til et punkt, hvor du ikke kan komme videre, gælder det om at finde en ny sti, i stedet for at lade dig stoppe. Det, vi ikke ved, må vi finde ud af ved at prøve os frem. Sådan har det altid været i mit værksted, siger Karsten Lauritsen.

Og det er ikke kun i værkstedet, har han været søgende.

Frisøren lod hår være hår

Karsten Lauritsen var frisør, indtil han var i slutningen af 20'erne. Godt uddannet hos Stuhr og med en far og en bror, der begge

var dygtige frisører. Faderen var faktisk nordisk mester og tog sine sønner med på veritable klippe-show-turneer.

- At være frisør er en god grunduddannelse i at opføre sig ordentligt og tale med andre mennesker i en-til-en relation. Men jeg havde

det ikke godt med at stå der og få "Sonja til at være Madonna". Jeg kunne godt få Sonja til at ligne for en dag, men så var det det. På den måde mødte du din egen ufuldkommenhed dagligt på salonen, siger Karsten Lauritsen.

Det drev ham langsomt men sikkert væk fra faget.

Den baglæns saltomortale

Han rejste ud i verden med sin

kæreste, arbejdede bl.a. som pool manager i Palm Springs, og tog også til Australien og ernærede sig som bygningsarbejder.

Han vidste, han kunne noget med hænderne og se sammenhænge, og tænkte, at han gerne ville være bygningskonstruktør. Da rejsen var ovre tog han på byggeteknisk værkstedsskole og fik lidt grundlæggende kendskab til materialer.

Desværre skred kæresten, fordi hun fandt en anden mand. Efter syv unge år og en verdensrejse sammen.

- Der blev jeg virkelig virkelig ked af det. Men det blev også et vendepunkt. Jeg var 27 år og gik sørgende ned på en strand. Pludselig fik jeg lyst til at slå en baglæns saltomortale. Det havde

jeg aldrig prøvet før, havde kun set det i tv, men det lykkedes. Så tænkte jeg, ” at hvis jeg kan det, så kan jeg sgu det hele”, siger Karsten Lauritsen.

Det blev et vendepunkt og en erklæring om, at han ville have et bedre liv end den frafaldne kvinde.

Kunsthøjskolen åbnede ballet

Karsten havde en stor nysgerrighed på at arbejde med at forme og bruge materialer. Det førte ham til et ophold på Holbæk Kunsthøjskole i begyndelsen af 90'erne. På højskolen både formgav og malede han meget. Det var også der, at den første version af bønnebordet så dagens lys - med én søjle som ben. Karsten brugte næsten alle vågne timer i værkst-

edet i de fire måneder.

- Man prøvede det hele og fandt ud af, at rigtig meget var muligt. Da jeg lavede den første udgave af det bønneformede bord, kunne jeg mærke, at det var en god idé. Det var en fornemmelse af, at der var kvalitet og god formgivning i det, siger Karsten Lauritsen.

Startede eget værksted

Efter højskolen startede han op med eget værksted i København og begyndte at lave møbler og design i små oplag. Et stykke tid måtte han vaske trapper i bygningen for at betale huslejen. Dengang lavede han lidt af hvert: små vaser, smykker, stole i glas, reoler. For en stor del af det blot i et enkelt eksemplar.

- Så fandt jeg ud af, at noget af det solgte, og sørgede for at stille noget godt ud på fortovet. Jeg lavede noget med en spade med boksershorts på, som udendørslampe, og fik opmærksomhed, og det gav kunder i butikken, siger han.

Karsten Lauritsen arbejdede i et par omgange for Det Kongelige Teater og lavede rustninger og hjelme til eksempelvis udendørsforestillingen Ivanhoe.

Du kan lære meget ved at prøve dig frem selv

I den periode handlede det ikke om bønnebordet, men alt det andet. Trods sin manglende faguddannelse i håndværk, og i øvrigt uden at have været god til tekst og sprog i skolen, kastede Karsten sig frygtløs ud i det. Ud fra en enkel og måske for nogen provokerende filosofi.

- Materialekendskab kan man få ved at prøve det af. Det er der, du bruger dit opfinder-gen. I stedet for, at det kun er kunnen, så er det også vigtigt, hvordan du tænker det i hovedet, siger Karsten. Han mener, at over halvdelen af det, en tømmer, snedker eller smed laver, kan man lære sig selv. Resten kan man lære ved at lytte til de faglærte og øve sig i at sætte

tingene sammen på nye måder.
- Jeg er så heldig, at jeg ikke er skolet, så jeg ved ikke, hvad der kan lade sig gøre. Hvis vi alle sammen ved det hele, så er vi for kloge til at blive klogere, siger Karsten Lauritsen.

Bønnebords-æraen på Vesterbrogade

Efter nogle år som selvstændig flyttede han ind på Vesterbrogade ved Sorte Hest, hvor Dzoo bor i dag, og hvor bønnebords-æraen for alvor tog fat - og har ført til, at Karsten Lauritsen i dag har 18 mand på lønningslisten. Ikke fordi det er pengene, der driver værket, men sådan er det blevet. Den store frihed til kun at lave få af hvert produkt er udskiftet med, at der trods alt skal omsættes noget for at kunne lønne folk. Til gengæld er ordrebogen typisk ikke kendt længere end tre måneder frem, så der skal være parathed til omstilling for at kunne arbejde der.
- Det er ikke et mål, at vi skal være 30 medarbejdere, eller at der skal være 30 procents overskud på det, vi laver. Det er vigtigt at lave det, du er god til, for så bliver du også dygtigere - og så skal det være sjovt, siger iværksætteren.

Men hvorfor er bønnebordet egentlig blevet sådan en succes?

- Bønnebordet er blevet en succes, fordi jeg har holdt ved og troet på det. Normalt i møbelbranchen bliver noget nyt prøvet af i et år eller to og så ryger det ud af markedet, hvis ikke det går godt. Jeg har holdt fast og ikke behøvet at lave så mange borde. Det er ikke vigtigt for mig at sælge titusindvis. Stor volumen gør også, at du naturligt bliver mainstream, siger den tidligere frisør.

Karsten Lauritsen mener, at han inden for design har særlige evner til at forstå og kommunikere med menneskerne på gaden. Bønnebordet er bevidst ikke den dyre

ende, så de fleste kan få råd til bordet, der findes i 5.000 kombinationsmuligheder i dag.
- Tingene er ikke noget på grund af deres pris eller deres værdi, de er nogen i form af deres formgivning. Når deres formgivning holder, gør det heller ikke noget, at de har en historie og at de koster noget. Men jeg vil gerne holde et prisniveau, hvor folk kan være med, siger han.

Men var det ikke et stort valg at vælge selv at producere dine borde?

- Der er ikke noget, der er stort i det her. Det er bare nogle små valg, der fører dig et sted hen i livet. Nogle går efter at lave oplag på 10.000 og tjene mange penge. Det gør jeg ikke. Jeg vil hellere producere 500 og så selv gøre det, siger Karsten Lauritsen.
- Jeg er meget privilegeret at eje mit eget prototypeværksted og kunne have fingrene i det, der foregår. Det er den direkte kontakt med processen, der giver noget, og som tit fører til sideprodukter. Jeg ville ikke have råd til min egen CNC-maskine, hvis jeg lagde produktionen ud i byen, siger han. Han er ikke med på den der med, at det nok er bedst at producere i Kina. Han tror på, at design og produktion skal bo sammen.

Kopier er der nok af

Det følger tit med succesfulde produkter, at der kommer kopier på markedet. Den skæbne gælder også for bønnebordet, hvis patent udløber i 2017.

- Der er adskillige firmaer, der kopierer mit bønnebord. Sådan er det. Bønneformen går igen i andre produkter i verden. Men nogle af dem, der kopierer mig, er for grove. Fem ud af 20 butikker, jeg har tjekket, sælger bønneborde, som slet ikke er bønneborde. Der er flere mindre danske butikker, som bruger navnet uden at blinke, fortæller Karsten Lauritsen. Han har ringet til nogle af butik-

kerne og bedt dem fjerne navnet fra deres varer - og formoder, de har gjort det. Næste naturlige skridt vil være at pudse advokat på dem.

- Det er det irriterende ved, at du laver et produkt, der er så kopistisk, siger han og fortæller om nogle af de skridt, han tager for at forsvare sig:

- 98 procent af vores salg af bønnebordet sker i vores egne butikker. Det er godt for prisen, at vi selv sælger direkte til kunderne. Det betyder faktisk, at vi er billigere end kopisterne. Vi bruger næsten alle markedsføringspengene på bønnebordet, fordi det er en måde at holde vores position på markedet.

Opfatter du egentlig dig selv som en opfinder?

- Jeg kalder mig jo bare Karsten og ikke opfinder. Men det hele er jo sådan lidt opfinderagtigt.

Omvendt så synes jeg ikke, at jeg er specielt kreativ i forhold til andre. Jurister er for eksempel ret kreative, synes jeg, Men vi ser det bare ikke, på grund af det, de laver. Men de er nødt til at være kreative for at være dygtige, siger han.